

**PRZYKŁADOWE
KLAUZULE
WALORYZACYJNE
DLA SEKTORA
BUDOWNICTWA**

Warszawa, listopad 2022 r.

Spis treści

Wstęp	3
Postanowienia umowne dotyczące waloryzacji wynagrodzenia Wykonawcy (jeden wskaźnik waloryzacji)	6
Postanowienia umowne dotyczące waloryzacji wynagrodzenia Wykonawcy („Koszyk waloryzacyjny”)	9
Klauzula waloryzacyjna w umowach przygotowanych w oparciu o Warunki Kontraktowe FIDIC, stosowana przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad dla kontraktów realizowanych w systemie “projektuj i buduj”	13
Klauzula waloryzacyjna stosowana w umowach zawieranych przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	20

Załącznik nr 1

Załącznik do klauzuli waloryzacyjnej w oparciu o koszyk waloryzacyjny - koszyki waloryzacyjne dla następujących rodzajów robót budowlanych:

- *Ogólny koszyk waloryzacyjny*
- *Budynek*
- *Obiekt mostowy*
- *Droga*
- *Hydrotechnika*
- *Sieci wod-kan-co*
- *Sieć oświetleniowa*

Załącznik w formie pliku Excel

„Koszyki waloryzacyjne”

Załącznik dostępny TUTAJ

PRZYKŁADOWE KLAUZULE WALORYZACYJNE DLA SEKTORA BUDOWNICTWA

– WSTĘP –

Umowna waloryzacja wynagrodzenia stanowi narzędzie dostosowania treści stosunku prawnego łączącego strony do warunków rynkowych, w których umowa jest realizowana. Ma na celu przywrócenie równowagi ekonomicznej, określonej przez strony w umowie w chwili jej zawierania, w przypadku jej naruszenia przez określone zdarzenia, zaistniałe w trakcie wykonywania umowy.

Prawidłowo sformułowane i adekwatne do danego stanu faktycznego klauzule waloryzacyjne nie tylko przyczyniają się do zwiększenia konkurencyjności prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, ale także sprzyjają prawidłowej i efektywnej realizacji zawartej w wyniku tego postępowania umowy.

Tytułem przypomnienia wskazać warto, że przesłanki waloryzacji umów na roboty budowlane, usługi lub dostawy, zawartych na okres dłuższy niż 6 miesięcy, uregulowane zostały w art. 439 ustawy Pzp¹. W dniu 26 października 2022 r. została ogłoszona ustawa z dnia 7 października 2022 r. o *zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców* (Dz.U. poz. 2185, dalej jako: „ustawa”), która wprowadziła zmiany w ustawie Pzp. Na podstawie art. 44 pkt 1 lit. a) ustawy, zmianie uległ m.in. art. 439 ust. 1 ustawy Pzp. Zgodnie z nowym jego brzmieniem: „Umowa, której przedmiotem są roboty budowlane, dostawy lub usługi, zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, zawiera postanowienia dotyczące zasad wprowadzania zmian wysokości wynagrodzenia należnego wykonawcy, w przypadku zmiany ceny materiałów lub kosztów związanych z realizacją zamówienia”. Powyższa zmiana weszła w życie od dnia 10 listopada 2022 r.

Należy przy tym podkreślić, że istnieje możliwość wprowadzenia do projektowanej umowy postanowień określających zasady zmian wysokości wynagrodzenia należnego wykonawcy także do umów na roboty budowlane, dostawy lub usługi zawarte na okres krótszy niż 6 miesięcy.

W obecnej sytuacji rynkowej w sektorze budownictwa, charakteryzującej się m.in. dynamicznymi zmianami cen towarów i usług, problemami z realizacją dostaw produktów i ich komponentów, a także brakami kadrowymi, prawidłowe kształtowanie oraz stosowanie waloryzacji umownej nabiera szczególnego znaczenia i jest niezwykle istotne dla uczestników rynku zamówień publicznych.

---

¹ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. „Prawo zamówień publicznych” (Dz.U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm.), w niniejszym opracowaniu jako: „ustawa Pzp”.

W związku z wskazanymi wyżej okolicznościami, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych podjął inicjatywę, polegającą na utworzeniu grupy roboczej, w skład której, obok przedstawicieli Urzędu Zamówień Publicznych i Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, weszli przedstawiciele zamawiających, wykonawców oraz organizacji branżowych, którzy zgłosili chęć udziału w tym przedsięwzięciu. Celem grupy roboczej było wypracowanie klauzul waloryzacyjnych, które mogą być wykorzystywane w umowach na roboty budowlane.

W wyniku prac powstały przykładowe klauzule, bazujące na różnych mechanizmach.

Pierwsza klauzula oparta jest o jeden wskaźnik waloryzacji, którym jest wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej, publikowany przez Główny Urząd Statystyczny. Wskaźnik ma charakter przykładowy, zamawiający może oprzeć klauzulę na innym wskaźniku, który będzie adekwatny do planowanej inwestycji.

Druga klauzula bazuje na tzw. koszyku waloryzacyjnym i polega na tym, że waloryzacja odbywać się będzie w oparciu o wskaźniki produkcji sprzedanej wyrobów przemysłowych, wynagrodzenia oraz cen towarów i usług konsumpcyjnych publikowane przez Główny Urząd Statystyczny, a także dane wskazane w tabeli Koszyk Waloryzacyjny. Elementy składowe koszyka, przedziały wagowe mają jedynie charakter przykładowy. Zamawiający konstruując klauzulę waloryzacyjną samodzielnie decyduje o wskaźnikach uwzględnionych w koszyku oraz o wagach im nadanych.

Do powyższych dwóch klauzul, Główny Urząd Statystyczny, we współpracy z grupą roboczą, opracowuje kalkulatory waloryzacyjne, umożliwiające automatyczne wyliczanie wynagrodzenia wykonawcy po dokonanej waloryzacji. Kalkulatory zostaną udostępnione przez Urząd niezwłocznie po ich przygotowaniu. .

Kolejne prezentowane w niniejszym opracowaniu klauzule to postanowienia stosowane przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad i PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Celem niniejszego dokumentu jest prezentowanie jedynie przykładowych postanowień, dlatego z klauzul tych usunięto wagi, limity i wskaźnik określający podział ryzyk. Inni zamawiający, którzy będą chcieli wykorzystać ww. przykładowe klauzule w swojej praktyce udzielania zamówień, powinni określić i dostosować wpisywane wartości do realiów danego kontraktu, aby stworzona w taki sposób klauzula mogła być efektywnie wykorzystana w danym stanie faktycznym obejmującym również aktualną sytuację rynkową. Niezbędne jest zatem dokonanie całościowej analizy stanu faktycznego, warunków umowy, do której wprowadzona będzie klauzula, co wymaga także kompleksowego spojrzenia na wszystkie postanowienia umowy. Dla ułatwienia, w celu zaprezentowania mechanizmu działania ww. klauzul, w przypisach wskazano, jakie wartości stosują w swoich umowach zamawiający: Generalna Dyрекcja Dróg Krajowych i Autostrad i PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Przy dostosowywaniu klauzul i wpisywaniu poszczególnych wartości należy zadbać o to, aby wartości były zgodne (w tym matematycznie) z mechanizmem zawartym w klauzuli.

Wszystkie przedstawione klauzule mają charakter przykładowy, a niniejszy dokument ma na celu zaprezentowanie różnych mechanizmów waloryzacji w praktyce udzielania zamówień publicznych, co powinno ułatwić konstruowanie klauzul waloryzacyjnych w projektowanych umowach. Posługiwanie się przez strony umowy w sprawie zamówienia publicznego klauzulami o innej treści jest w pełni dopuszczalne.

Klauzule nie wyczerpują wszystkich zagadnień związanych z waloryzacją, koncentrując się na prezentacji przykładowych mechanizmów waloryzacji. Tym samym, w opracowaniu nie uwzględniono takich przykładowych zagadnień jak: zasady waloryzacji lub braku waloryzacji robót zamiennych lub dodatkowych, zasady waloryzacji lub braku waloryzacji w okresie niezawinionego przez wykonawcę przedłużenia realizacji umowy, zasad waloryzacji lub braku waloryzacji uzasadnionych roszczeń wykonawcy. Powyższe kwestie, z uwagi na różnorodność przedmiotów zamówienia oraz zindywidualizowanie stanów faktycznych, zamawiający powinni rozważyć wprowadzając do umowy odpowiednie klauzule umowne. W przypadku braku takich postanowień, w zależności od stanu faktycznego mogą znaleźć zastosowanie regulacje ustawy Pzp dotyczące wystąpienia okoliczności nieprzewidzianych (art. 455 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp) czy postanowienia Kodeksu cywilnego.

Konstruując klauzulę waloryzacyjną, należy wszechstronnie rozważyć i przeanalizować stan faktyczny danej sprawy, w celu wybrania odpowiedniej klauzuli i adekwatnego dostosowania jej parametrów do warunków danego zamówienia. W przypadku klauzul waloryzacyjnych bazujących na koszyku waloryzacyjnym szczególną rolę odgrywają kosztorysanci, których wiedza i doświadczenie pozwolą, na etapie przygotowania zamówienia, dokonać oceny, które parametry zamówienia mogą w danym przypadku podlegać waloryzacji, a także umożliwią odpowiedni dobór elementów wchodzących w skład koszyka waloryzacyjnego.

Postanowienia umowne dotyczące waloryzacji wynagrodzenia Wykonawcy (jeden wskaźnik waloryzacji)

Wskazana poniżej klauzula waloryzacyjna ma na celu ułatwienie opracowania umowy w zakresie waloryzacji wynagrodzenia i ma charakter przykładowy. W każdym przypadku klauzula waloryzacyjna powinna zostać dostosowana do warunków zamówienia i innych postanowień umownych. Posługiwanie się przez strony umowy w sprawie zamówienia publicznego klauzulami waloryzacyjnymi o innej treści jest w pełni dopuszczalne.

Kwoty płatne Wykonawcy będą korygowane dla oddania wzrostów lub spadków cen zgodnie z poniższymi zapisami.

Waloryzacja będzie odbywać się w oparciu o wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej, pozycja .....² publikowany przez Główny Urząd Statystyczny (zwany dalej GUS), dostępny w Dziejzinowej Bazie Wiedzy pod linkiem: http://swaid.stat.gov.pl/Ceny_dashboards/Raporty_predefiniowane/RAP_DBD_CEN_30.aspx, lub w Biuletynie Statystycznym, w układzie miesiąc poprzedni = 100, dotyczący kolejnych miesięcy kalendarzowych począwszy od miesiąca otwarcia oferty, do miesiąca za który została wystawiona faktura VAT. W przypadku, gdyby w/w wskaźnik przestał być dostępny, strony uzgodnią inny, najbardziej zbliżony wskaźnik publikowany przez GUS.

Wskaźnik waloryzacji $W_{w(n)}$ przez który należy każdorazowo przemnożyć wartość faktury VAT za n-ty miesiąc powstaje poprzez przemnożenie przez siebie wskaźników cen produkcji budowlano-montażowej dla kolejnych miesięcy począwszy od miesiąca w którym nastąpiło otwarcie oferty (miesiąc 0 gdy wskaźnik jest równy 100) do miesiąca za który nastąpi wystawienie faktury (miesiąc n-ty) wg poniższego wzoru:

$$W_{w(n)} = a + (1 - a) \times \left(\frac{W_0}{100} \times \frac{W_1}{100} \times \frac{W_2}{100} \times \frac{W_3}{100} \times \dots \times \frac{W_{n-1}}{100} \times \frac{W_n}{100} \right)$$

gdzie:

„ $W_{w(n)}$ ” – wskaźnik waloryzacji dla n-tego miesiąca;

„a” - stały współczynnik o wartości [•]³ obrazujący część wynagrodzenia, które nie podlega waloryzacji (element niewaloryzowany).

„ W_0 ” – wskaźnik „0” z miesiąca otwarcia oferty = 100

² Pozycja ogółem lub budowa budynków lub budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej lub budowa obiektów specjalistycznych – w zależności od specyfiki zamówienia.

³ Zamawiający musi samodzielnie ustalić, jaka wartość będzie odpowiednia dla stanu faktycznego danej sprawy.

„W₁” – wskaźnik „1” z następnego miesiąca po miesiącu otwarcia oferty (wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej publikowany przez GUS, w układzie miesiąc poprzedni = 100)

„W₂”, „W₃”,... – wskaźniki „2”, „3”, ... z kolejnych miesięcy po miesiącu otwarcia oferty (wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej publikowany przez GUS, w układzie miesiąc poprzedni = 100)

W_{n-1} – wskaźnik „n-1” z miesiąca poprzedzającego miesiąc za który nastąpi wystawienie faktury (wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej publikowany przez GUS, w układzie miesiąc poprzedni = 100)

„W_n” – wskaźnik „n” z miesiąca za który nastąpi wystawienie faktury (wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej publikowany przez GUS, w układzie miesiąc poprzedni = 100)

W praktyce wskaźnik „W_{w(n)}” powstaje poprzez przemnożenie poprzednio obliczonego wskaźnika dla miesiąca n-1 przez wskaźnik dla miesiąca bieżącego n

$$W_{w(n)} = a + (1 - a) \times (W_{w(n-1)} \times \frac{W_n}{100})$$

gdzie:

„W_{w(n)}” – wskaźnik waloryzacji dla n-tego miesiąca;

„W_{w(n-1)}” – wskaźnik waloryzacji z miesiąca poprzedzającego miesiąc za który nastąpiło wystawienie faktury

„W_n” – wskaźnik „n” z miesiąca za który nastąpiło wystawienie faktury (wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej publikowany przez GUS, w układzie miesiąc poprzedni = 100)

Ilorazy wskaźników cen (np. $\frac{W_1}{100}$) należy obliczać z dokładnością do trzech miejsc po przecinku.

Natomiast wynik iloczynów tj. wskaźnik waloryzacji W_{w(n)} należy obliczać z dokładnością do 4 miejsc po przecinku.

Kwoty netto płatne Wykonawcy będą waloryzowane miesięcznie począwszy od .....⁴ miesiąca po podpisaniu Umowy do osiągnięcia limitu waloryzacji +/- [•⁵] % wynagrodzenia umownego netto. Z powodu braku aktualnego wskaźnika (publikacja wskaźników w biuletynach GUS odbywa się z opóźnieniem) waloryzacja z bieżącego okresu rozliczeniowego zostanie wyliczona ostatecznie, gdy GUS opublikuje wskaźnik dla danego miesiąca objętego rozliczeniem

⁴ Zamawiający wskazuje początkowy miesiąc waloryzacji.

⁵ Wstawić właściwą wartość procentową limitu.

wynagrodzenia Wykonawcy. Występując o rozliczenie wynagrodzenia za dany miesiąc realizacji świadczeń, Wykonawca obliczy wstępne wartości zwaloryzowanych kwot dla świadczeń zrealizowanych w każdym miesiącu, używając ostatnich z wyliczonych wskaźników waloryzacji. Ustalone w ten sposób wartości będą skorygowane z zastosowaniem wskaźnika waloryzacji właściwego dla miesiąca, którego dotyczyło dane rozliczenie wynagrodzenia Wykonawcy, niezwłocznie po ich publikacji.

W sytuacji gdy rozliczenie wynagrodzenia Wykonawcy będzie dotyczyło okresu rozliczeniowego w skład którego będą wchodziły dwa lub więcej miesięcy, jako właściwy wskaźnik waloryzacji należy przyjmować średnią arytmetyczną ze wskaźników waloryzacji wyliczonych dla kolejnych miesięcy objętych okresem rozliczeniowym.

Jeżeli wynagrodzenie Wykonawcy zostanie zwaloryzowane zgodnie z art. 439 ust. 1-3 ustawy Pzp, Wykonawca zobowiązany jest do zmiany wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy i odpowiednio Podwykonawca dalszemu Podwykonawcy, z którym zawarł umowę, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki: przedmiotem umowy są roboty budowlane, dostawy lub usługi oraz okres obowiązywania umowy wraz z aneksami przekracza 6 miesięcy. Waloryzacja będzie się odbywać na analogicznych zasadach jak waloryzacja wynagrodzenia Wykonawcy z zastrzeżeniem, że wskaźniki waloryzacji wynagrodzenia będą kalkulowane w odniesieniu do dnia zawarcia umowy pomiędzy Wykonawcą a Podwykonawcą, lub Podwykonawcą, a dalszym Podwykonawcą.

Postanowienia umowne dotyczące waloryzacji wynagrodzenia Wykonawcy („Koszyk waloryzacyjny”)

Wskazana poniżej klauzula waloryzacyjna ma na celu ułatwienie opracowania umowy w zakresie waloryzacji wynagrodzenia i ma charakter przykładowy. W każdym przypadku klauzula waloryzacyjna powinna zostać dostosowana do warunków zamówienia i innych postanowień umownych. Postępowanie się przez strony umowy w sprawie zamówienia publicznego klauzulami waloryzacyjnymi o innej treści jest w pełni dopuszczalne. Załącznikiem do niniejszej klauzuli jest koszyk waloryzacyjny ułatwiający uwzględnienie w danym stanie faktycznym konkretnego zakresu robót objętego umową o zamówienie publiczne.

Postanowienia umowne dotyczące waloryzacji wynagrodzenia Wykonawcy

Kwoty wynagrodzenia płatne Wykonawcy na podstawie paragrafu [●⁶] Umowy będą korygowane dla oddania wzrostów lub spadków cen zgodnie z poniższymi postanowieniami.

Waloryzacja będzie się odbywać w oparciu o wskaźniki cen produkcji sprzedanej wyrobów przemysłowych, wynagrodzenia oraz cen towarów i usług konsumpcyjnych publikowane przez Główny Urząd Statystyczny, (zwany dalej GUS) w Dziedzinowej Bazie Wiedzy dostępnej pod linkiem www.swaid.stat.gov.pl lub w Biuletynach Statystycznych a także dane (wagi) wskazane w poniższej tabeli Koszyk Waloryzacyjny:

.....⁷

W przypadku, gdyby którykolwiek ze wskaźników przestał być dostępny, wówczas strony uzgodnią inne, najbardziej zbliżone, wskaźniki publikowane przez GUS.

Kwoty netto płatne Wykonawcy na podstawie Umowy będą waloryzowane miesięcznie, w odniesieniu do Daty odniesienia, począwszy od .....⁸ miesiąca realizacji Umowy do osiągnięcia limitu waloryzacji stanowiącego +/- [●⁹] % wynagrodzenia Umownego netto.

Data odniesienia oznacza datę.....¹⁰

Kwoty netto płatne Wykonawcy podlegać będą waloryzacji poprzez przemnożenie kwoty należnej Wykonawcy w każdym miesiącu przez Wskaźnik waloryzacji (W_{kn}) wyliczony według wzoru:

$$W_{kn} = a + (1 - a) * (b \times CPI_n + c \times P_n + d \times R_n + e \times C_n + f \times A_n + g \times S_n + h \times K_n + i \times T_n + j \times SZ_n + k \times M_n)$$

⁶ Wstawić właściwe odniesienie do Umowy.

⁷ Tabela Koszyk Waloryzacyjny do wstawienia w zależności od rodzaju umowy; inna tabela dla umów na budynek; sieć wod-kan; drogę; most; sieć oświetleniową; kontrakt hydrotechniczny.

⁸ Zamawiający wskazuje początkowy miesiąc waloryzacji.

⁹ Wstawić właściwą wartość procentową limitu waloryzacji.

¹⁰ Wskazuje Zamawiający.

gdzie:

„ W_{k_n} ” – Wskaźnik waloryzacji dla n-tego miesiąca;

„ a ” jest stałym współczynnikiem o wartości [$\bullet^{11}$] obrazującym część wynagrodzenia, które nie podlega waloryzacji (element niewaloryzowany).

„ b ”, „ c ”, „ d ”, „ e ”, „ f ”, „ g ”, „ h ”, „ i ”, „ j ”, „ k ” są wagami stałymi określonymi w tabeli Koszyk Waloryzacyjny powyżej; podanymi z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku; obrazującymi udział poszczególnych asortymentów w wartości Umowy; z zastrzeżeniem sytuacji gdy Zamawiający stanie się dostawcą któregośkolwiek z Elementów robót ujętych w tabeli Koszyk waloryzacyjny, wówczas waga tego elementu zostanie przyjęta jako „0” w wzorze na W_n . W takim przypadku waga CPI zostanie powiększona o wartość wagi, która została przyjęta jako „0”.

Suma wartości wag z Koszyka waloryzacji od „ b ” do „ k ” wynosi 1,00.

„ CPI_n ”, „ P_n ”, „ R_n ”, „ C_n ”, „ A_n ”, „ S_n ”, „ K_n ”, „ T_n ”, „ SZ_n ”, „ M_n ” są wskaźnikami liczonymi przez przemnożenie wszystkich kolejnych wskaźników cen miesiąc do miesiąca (w układzie, gdzie poprzedni miesiąc = 100) obliczonymi wg poniższego wzoru:

$$CPI_n = \frac{W_{CPI(0)}}{100} \times \frac{W_{CPI(1)}}{100} \times \frac{W_{CPI(2)}}{100} \times \frac{W_{CPI(3)}}{100} \times \dots \times \frac{W_{CPI(n-1)}}{100} \times \frac{W_{CPI(n)}}{100}$$

gdzie:

„ CPI_n ” – wskaźnik wyliczony dla n-tego miesiąca, czyli miesiąca wystawienia kolejnej faktury;

„ $W_{CPI(0)}$ ” – wskaźnik „0” z miesiąca Dacie odniesienia = 100 (odczytany z odpowiedniej tabeli w Biuletynie Statystycznym lub w Dziedzinowej Bazie Wiedzy, w przypadku CPI to wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w układzie gdzie miesiąc poprzedni = 100)

„ $W_{CPI(1)}$ ” – wskaźnik „1” z następnego miesiąca po Dacie odniesienia (odczytany z odpowiedniej tabeli w Biuletynie Statystycznym lub w Dziedzinowej Bazie Wiedzy, w przypadku CPI to wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w układzie gdzie miesiąc poprzedni = 100)

„ $W_{CPI(2)}$ ”, „ $W_{CPI(3)}$ ” ... – wskaźniki „2”, „3” ... dla miesiąca drugiego, trzeciego, ... po Dacie odniesienia (odczytany z odpowiedniej tabeli w Biuletynie Statystycznym lub w Dziedzinowej Bazie Wiedzy, w przypadku CPI to wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w układzie, gdzie miesiąc poprzedni = 100)

---

¹¹ Zamawiający musi samodzielnie ustalić, jaka wartość będzie odpowiednia dla stanu faktycznego danej sprawy.

„ $W_{CPI(n-1)}$ ” – wskaźnik „n-1” dla miesiąca poprzedzającego miesiąc za który nastąpi wystawienie faktury (odczytany z odpowiedniej tabeli w Biuletynie Statystycznym lub w Dzielnicowej Bazie Wiedzy, w przypadku CPI to wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w układzie, gdzie miesiąc poprzedni = 100)

„ $W_{CPI(n)}$ ” – wskaźnik „n” dla miesiąca za który nastąpi wystawienie faktury (odczytany z odpowiedniej tabeli w Biuletynie Statystycznym lub w Dzielnicowej Bazie Wiedzy, w przypadku CPI to wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w układzie, gdzie miesiąc poprzedni = 100)

W praktyce dany wskaźnik powstaje poprzez przemnożenie poprzednio obliczonego wskaźnika dla miesiąca n-1 przez wskaźnik dla miesiąca bieżącego.

$$CPI_{(n)} = CPI_{(n-1)} \times \frac{W_{CPI(n)}}{100}$$

gdzie:

„ $CPI_{(n)}$ ” – wskaźnik wyliczony dla n-tego miesiąca, czyli miesiąca wystawienia faktury;

„ $CPI_{(n-1)}$ ” – wskaźnik wyliczony dla miesiąca poprzedzającego miesiąc wystawienia faktury

„ $W_{CPI(n)}$ ” – wskaźnik „n” miesiąca za który nastąpi wystawienie faktury (odczytany z odpowiedniej tabeli w Biuletynie Statystycznym lub w Dzielnicowej Bazie Wiedzy, w przypadku CPI to wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w układzie, gdzie miesiąc poprzedni = 100)

Dla wskaźników „ P_n ”, „ R_n ”, „ C_n ”, „ A_n ”, „ S_n ”, „ K_n ”, „ T_n ”, „ SZ_n ”, „ M_n ” obliczenia analogiczne.

Ilorazy wskaźników cen (np. $\frac{W_{CPI(1)}}{100}$) dla poszczególnych zmiennych należy obliczać z dokładnością do trzech miejsc po przecinku. Iloczyny wskaźników cen i wag (np. $b \times CPI_n$) należy obliczać z dokładnością do 6 miejsc po przecinku. Natomiast wyniki tj. W_{k_n} , należy obliczać z dokładnością do 4 miejsc po przecinku.

Z powodu braku aktualnego wskaźnika waloryzacji (publikacja wskaźników w biuletynach GUS odbywa się z opóźnieniem) waloryzacja z bieżącego okresu rozliczeniowego zostanie wyliczona ostatecznie, gdy Prezes GUS ogłosi wskaźniki cen dla danego miesiąca objętego rozliczeniem wynagrodzenia Wykonawcy. Występując o rozliczenie wynagrodzenia za dany miesiąc realizacji świadczeń, Wykonawca obliczy wstępne wartości zwaloryzowanych kwot dla świadczeń zrealizowanych w każdym miesiącu, używając ostatnich z wyliczonych wskaźników waloryzacji.

Ustalony w ten sposób wartości będą skorygowane z zastosowaniem wskaźnika waloryzacji właściwego dla miesiąca którego dotyczyło dane rozliczenie wynagrodzenia Wykonawcy, niezwłocznie po ich publikacji.

W sytuacji gdy rozliczenie wynagrodzenia Wykonawcy będzie dotyczyło okresu rozliczeniowego w skład którego będą wchodziły dwa lub więcej miesięcy, należy przyjmować średnią arytmetyczną ze wskaźników waloryzacji wyliczonych dla kolejnych miesięcy objętych okresem rozliczeniowym.

Jeżeli wynagrodzenie Wykonawcy zostanie zwaloryzowane zgodnie z art. 439 ust. 1-3 ustawy Pzp, Wykonawca zobowiązany jest do zmiany wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy i odpowiednio Podwykonawca dalszemu Podwykonawcy, z którym zawarł umowę, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki: przedmiotem umowy są roboty budowlane, dostawy lub usługi oraz okres obowiązywania umowy wraz z aneksami przekracza 6 miesięcy. Waloryzacja będzie się odbywać na analogicznych zasadach jak waloryzacja wynagrodzenia Wykonawcy z zastrzeżeniem, że wskaźniki waloryzacji wynagrodzenia będą kalkulowane w odniesieniu do dnia zawarcia umowy pomiędzy Wykonawcą a Podwykonawcą, lub Podwykonawcą, a dalszym Podwykonawcą.

**Klauzula waloryzacyjna w umowach
przygotowanych w oparciu o Warunki Kontraktowe FIDIC,
stosowana przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad dla kontraktów
realizowanych w systemie “projektuj i buduj”**

Korekty wynikające ze zmian w Koszcie

I. Waloryzacja

Kwoty płatne Wykonawcy na podstawie Subklauzuli 14.3 [Występowanie o Przejściowe Płatności] podpunkt (i) oraz podpunkt (v) będą korygowane dla oddania wzrostów lub spadków cen zgodnie z niniejszą Subklauzulą. W zakresie, w jakim rekompensata za wzrost lub spadek cen, nie jest objęta postanowieniami niniejszej lub innych Klauzul, będzie się uważało, że Zaakceptowana Kwota Kontraktowa uwzględnia wzrosty lub spadki cen.

Waloryzacji – zgodnie z postanowieniami niniejszej Subklauzuli - nie podlegają wartości wprowadzone do Kontraktu na podstawie Subklauzuli 20.1 [*Roszczenia Wykonawcy*] niniejszych Warunków Kontraktu.

Waloryzacja będzie się odbywać w oparciu o podane w niniejszej Subklauzuli wskaźniki¹² cen wyrobów publikowane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, zwanego dalej Prezesem GUS w Dzielzinowej Bazie Wiedzy:

- a) Wskaźnik P - symbol 19.2 według PKWIU Brykiety, brykiety i podobne paliwa stałe z węgla i torfu oraz produkty rafinacji ropy naftowej (jako paliwo),
- b) Wskaźnik C – symbol 23.5 według PKWIU Cement, wapno i gips (jako cement,)
- c) Wskaźnik A – symbol 08.9 według PKWIU Produkty górnictwa i wydobywania, gdzie indziej niesklasyfikowanych (jako asfalt),
- d) Wskaźnik S – symbol 24.1 według PKWIU Żeliwo, stal i żelazostopy (jako stal),
- e) Wskaźnik K - symbol 08.1 według PKWIU Kamienia, piasku i gliny (jako kruszywo),
- f) Wskaźnik CPI - Cen towarów i usług konsumpcyjnych (jako CPI),
- g) Wskaźnik R – symbol 42 zgodnie z klasyfikacją PKD przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw - budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (jako robocizna),

W przypadku, gdyby te wskaźniki przestały być dostępne, zastosowanie znajdą inne, najbardziej zbliżone, wskaźniki publikowane przez Prezesa GUS.

¹² Wskazano przykładowe wskaźniki. Zamawiający powinien wybrać wskaźniki adekwatne do stanu faktycznego jego zamówienia. W takim przypadku należy pamiętać o konieczności modyfikacji wzoru służącego wyliczeniu kwot płatnych wykonawcy.

Kwoty płatne Wykonawcy na podstawie Subklauzuli 14.3 [Występowanie o Przejściowe Płatności] podpunkt (i) oraz podpunkt (v) będą waloryzowane miesięcznie począwszy od pierwszego Przejściowego Świadczenia Płatności wystawionego po ..... miesiącach¹³ od Daty rozpoczęcia do wystawienia Przejściowego Świadczenia Płatności, w którym łączna wartość korekt dla oddania wzrostu lub spadku cen, wynikających z niniejszej Subklauzuli, osiągnie limit +/- .....%¹⁴ Zaakceptowanej Kwoty Kontraktowej netto. Waloryzacji będą podlegać jedynie kwoty poświadczane w Przejściowych Świadczeniach Płatności wystawionych za okresy rozliczeniowe mieszczące się w Czasie na Ukończenie. Od ¹⁵ dnia przed upływem Czasu na Ukończenie waloryzacja będzie dokonywana przy zastosowaniu wskaźników obowiązujących na ¹⁶ dni przed upływem Czasu na Ukończenie i pochodzących z tego samego miesiąca. Po tym terminie wskaźniki z tabeli Koszyk waloryzacyjny nie będą podlegały dalszym zmianom. Kwoty płatne Wykonawcy podlegać będą waloryzacji o Współczynnik zmiany cen (W_n) wyliczony według wzoru:

$$W_n = a + b \times \frac{CPI_n}{CPI_o} + c \times \frac{P_n}{P_o} + d \times \frac{R_n}{R_o} + e \times \frac{C_n}{C_o} + f \times \frac{A_n}{A_o} + g \times \frac{S_n}{S_o} + h \times \frac{K_n}{K_o}$$

gdzie:

„ W_n ” jest mnożnikiem korygującym, obliczanym na podstawie wzoru powyżej, do zastosowania w stosunku do wszystkich kwot;

„ a ” jest stałym współczynnikiem o wartości: .....¹⁷

„ b ”, „ c ”, „ d ”, „ e ”, „ f ”, „ g ”, „ h ” są wagami stałymi określonymi w tabeli Koszyk waloryzacyjny; z zastrzeżeniem sytuacji gdy Zamawiający stanie się dostawcą któregokolwiek z Elementów robót ujętych w tabeli Koszyk waloryzacyjny, wówczas waga tego elementu zostanie przyjęta jako „0” w wzorze na W_n . W takim przypadku waga CPI zostanie powiększona o wartość wagi, która została przyjęta jako „0”, tak aby suma wartości wszystkich wag z Koszyka waloryzacji wynosiła .....¹⁸.

„ CPI_n ”, „ P_n ”, „ R_n ”, „ C_n ”, „ A_n ”, „ S_n ”, „ K_n ” są narastającymi wskaźnikami cen publikowanymi przez Prezesa GUS w Dzielnicowej Bazie Wiedzy obowiązującymi w danym okresie rozliczeniowym.

¹³ Należy wskazać termin.

¹⁴ Należy wskazać liczbę. Przykładowo, w postępowaniach prowadzonych przez GDDKiA, w których wykorzystywana jest ta klauzula, na datę opracowywania rekomendacji, wskazywana jest wartość 10%. Wartość każdorazowo musi być dostosowana przez zamawiającego, który będzie wzorował się na prezentowanej klauzuli, do stanu faktycznego danej sprawy.

¹⁵ W postępowaniach prowadzonych przez GDDKiA -30 dni.

¹⁶ W postępowaniach prowadzonych przez GDDKiA – 30 dni.

¹⁷ Współczynnik ten dotyczy podziału ryzyk. Zamawiający musi samodzielnie ustalić, jaka wartość będzie odpowiednia dla stanu faktycznego danej sprawy. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach stosuje wskaźnik: 0,5. Czyli ryzyko niemożliwego do przewidzenia wzrostu cen materiałów i kosztów niezbędnych do wykonania umowy jest równomiernie rozłożone na obie strony.

¹⁸ Wartość ta wiąże się ze współczynnikiem podziału ryzyk – ma wynosić tyle, ile ustalona wartość współczynnika podziału ryzyk (zob. przypis 17).

W przypadku korygowania obliczonej wstępnej wartości zwaloryzowanych kwot, wskaźnikami tymi są wskaźniki GUS dotyczące tego samego miesiąca za który wystawione było Przejściowe Świadczenie Płatności.

CPI₀", „**P₀**", „**R₀**", „**C₀**", „**A₀**", „**S₀**", „**K₀**" są narastającymi wskaźnikami cen opublikowanymi przez Prezesa GUS w Dziedzinowej Bazie Wiedzy w Dacie Odniesienia zgodnie z Subklauzulą 1.1.4 Szczególnych Warunków Kontraktu. W przypadku wartości Zmian wprowadzonych do Kontraktu na podstawie Klauzuli 13 [Zmiany i korekty] są one narastającymi wskaźnikami cen opublikowanymi przez Prezesa GUS w Dziedzinowej Bazie Wiedzy w dacie ustalenia wartości robót objętych Poleceniem Zmiany na podstawie Klauzuli 13.

Ilorazy wskaźników cen (tj. $\frac{n}{0}$) dla poszczególnych zmiennych należy obliczać z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. Iloczynny wskaźników cen i wag (np. $b \times \frac{CPI_n}{CPI_0}$) należy obliczać z dokładnością do 6 miejsc po przecinku. Natomiast wyniki tj. W_n , W_{np} należy obliczać z dokładnością do 4 miejsc po przecinku.

Do wyliczania wartości waloryzacji zastosowanie będzie miała:

- (i) Tabela Koszyk waloryzacyjny BITUM w przypadku wyboru przez Wykonawcę konstrukcji nawierzchni podatnej dla ciągu głównego, lub
- (ii) Tabela Koszyk waloryzacyjny BETON w przypadku wyboru przez Wykonawcę konstrukcji nawierzchni sztywnej dla ciągu głównego.

Tabela Koszyk waloryzacyjny BITUM ^{a)}		
Elementy robót	SYMBOL WSKAŹNIKA	Waga
CPI (b)	CPI	.... ^{b)}
PALIWO (c)	P	.... ^{c)}
ROBOCIZNA (d)	R	.... ^{d)}
CEMENT (e)	C	.... ^{e)}
ASFALT (f)	A	.... ^{f)}
STAL (g)	S	.... ^{g)}
KRUSZYWO (h)	K	.... ^{h)}
SUMA		.... ⁱ⁾

Uwagi do koszyka:

- a) Przykładowy koszyk waloryzacyjny. Należy określić stosownie do rodzaju robót, jakie ma wykonać wykonawca. Propozycje wskazywane w postępowaniach prowadzonych przez GDDKiA, w których wykorzystywana jest ta klauzula.

- b) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,2. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.
- c) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,06. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.
- d) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,05. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.
- e) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,04. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.
- f) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,08. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.
- g) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,03. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.
- h) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,04. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.
- i) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Jest to suma wszystkich ww. elementów wskazanych w koszyku waloryzacyjnym BITUM. Suma musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,5.

Tabela Koszyk waloryzacyjny BETON ^{a)}		
Elementy robót	SYMBOL WSKAŹNIKA	Waga
CPI (b)	CPI	.... ^{b)}
PALIWO (c)	P	.... ^{c)}
ROBOCIZNA (d)	R	.... ^{d)}
CEMENT (e)	C	.... ^{e)}
ASFALT (f)	A	.... ^{f)}
STAL (g)	S	.... ^{g)}
KRUSZYWO (h)	K	.... ^{h)}
SUMA		.... ⁱ⁾

Uwagi do koszyka:

- a) Przykładowy koszyk waloryzacyjny. Należy określić stosownie do rodzaju robót jakie ma wykonać wykonawca. Propozycje wskazywane w postępowaniach prowadzonych przez GDDKiA, w których wykorzystywana jest ta klauzula.
- b) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,23. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.
- c) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,07. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.
- d) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,04. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.

- e) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,07. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.
- f) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,02. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.
- g) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,03. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.
- h) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,04. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.
- i) Zamawiający samodzielnie określa wartość. Jest to suma wszystkich ww. elementów wskazanych w koszyku waloryzacyjnym BETON. Suma musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 0,5.

Z powodu braku aktualnych wskaźników (publikacja wskaźników w biuletynach GUS odbywa się z opóźnieniem) waloryzacja z bieżącego okresu rozliczeniowego zostanie wyliczona, gdy Prezes GUS ogłosi wskaźniki dla danego miesiąca objętego Przejściowym Świadectwem Płatności. Występując o Przejściowe Świadectwo Płatności Wykonawca obliczy wstępne wartości zwaloryzowanych kwot poświadczonych w każdym Przejściowym Świadectwie Płatności, zrealizowanych w każdym miesiącu, używając ostatnich z opublikowanych dla tego samego miesiąca wskaźników GUS.

Ustalone w ten sposób wartości będą skorygowane z zastosowaniem wskaźników GUS właściwych dla miesiąca za który wystawione było Świadectwo Płatności, niezwłocznie po ich publikacji. W sytuacji gdy Przejściowe Świadectwo Płatności będzie dotyczyło okresu rozliczeniowego w skład którego będą wchodziły dwa lub więcej miesięcy, należy przyjmować wskaźniki GUS dla miesiąca będącego ostatnim w danym okresie rozliczeniowym.

Jeżeli wynagrodzenie Wykonawcy zostanie zwaloryzowane zgodnie z art. 439 ust. 1-3 ustawy Pzp, Wykonawca zobowiązany jest do zmiany wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy i odpowiednio Podwykonawca dalszemu Podwykonawcy, z którym zawarł umowę, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki: przedmiotem umowy są roboty budowlane, dostawy¹⁹ lub usługi oraz okres obowiązywania umowy wraz z aneksami przekracza .....²⁰.

---

¹⁹ Dodano słowo „dostawy” w stosunku do dotychczasowych standardowych zapisów stosowanych przez GDDKiA, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. z 2022 r. poz. 2185).

²⁰ Stosownie do art.439 ust. 5 ustawy Pzp, wykonawca, którego wynagrodzenie zostało zmienione zgodnie z art. 439 ust. 1-3 ustawy Pzp, zobowiązany jest do zmiany wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy, z którym zawarł umowę, w zakresie odpowiadającym zmianom cen materiałów lub kosztów dotyczących zobowiązania podwykonawcy, jeżeli łącznie spełnione są warunki wskazane w tym przepisie.

W przypadku braku zapłaty albo nieterminowej zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcy z tytułu zmiany wysokości wynagrodzenia, zgodnie z Subklauzula 13.7 [Korekty wynikające ze zmian w Koszcie] Wykonawca zobowiązany będzie do zapłaty Kar umownych określonych w Subklauzuli 8.8 [Kary umowne].

Kwoty płatne Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy przez Wykonawcę lub Podwykonawcę będą korygowane dla oddania wzrostów lub spadków cen.

Waloryzacja będzie się odbywać w oparciu o wskaźnik dla: Cen towarów i usług konsumpcyjnych (jako CPI) oraz co najmniej o jeden inny wskaźnik wybrany z tabeli Koszyk waloryzacyjny, publikowany przez Prezesa GUS. Jeżeli kwoty płatne Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy zawierają w sobie płatności za materiały należy to uwzględnić przy doborze wskaźników.

Zgodnie z poniższym wzorem:

$$W_{np} = a + b \times \frac{CPI_{np}}{CPI_{op}} + c \times X + \dots + h \times Y$$

gdzie:

„a” jest stałym współczynnikiem o wartości: ....²¹

„b” waga z przedziału .....²²

„c”, ... , „h” wagi wybranych poszczególnych Elementów robót ustalone w taki sposób aby ich suma wynosiła wraz z wagami „a” i „b” wynosiła .....²³

„X”, ..., „Y” minimum jeden z współczynników dla wybranych Elementów robót z Koszyka waloryzacyjnego i każdy odpowiednio wynosi: P_{np}/P_{op} **lub** R_{np}/R_{op} **lub** C_{np}/C_{op} **lub** A_{np}/A_{op} **lub** S_{np}/S_{op} **lub** K_{np}/K_{op} .

„CPI_{np}”, „P_{np}”, „R_{np}”, „C_{np}”, „A_{np}”, „S_{np}”, „K_{np}” są narastającymi wskaźnikami cen publikowanymi przez Prezesa GUS w Dzielnicowej Bazie Wiedzy obowiązującymi w danym okresie rozliczeniowym z Podwykonawcą, oraz

²¹ Zamawiający wskazuje w tym miejscu współczynnik rozkładu ryzyk. Należy dostosować do przyjętych wag. Przykładowo, GDDKiA w swoich klauzulach wskazuje wartość: 0,5.

²² Zamawiający wskazuje w tym miejscu przedział wag. Należy je dostosować do stanu faktycznego danej sprawy. Przykładowo, GDDKiA wskazuje w swoich klauzulach w tym miejscu przedział: 0,2-0,3.

²³ Zamawiający wskazuje w tym miejscu wartość, dostosowaną do ustalonych parametrów. Przykładowo, GDDKiA wskazuje w swoich klauzulach wartość: 1.

„CPI_{op}”, „P_{op}”, „R_{op}”, „C_{op}”, „A_{op}”, „S_{op}”, „K_{op}” są narastającymi wskaźnikami cen opublikowanymi przez Prezesa GUS w Dzielnicowej Bazie Wiedzy obowiązującymi w dacie zawarcia umowy pomiędzy Wykonawcą a Podwykonawcą lub Podwykonawcą a dalszym Podwykonawcą.

Ilorazy wskaźników cen (tj. $\frac{n}{o}$) dla poszczególnych zmiennych należy obliczać z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. Iloczyn wskaźników cen i wag (np. $b \times \frac{CPI_n}{CPI_o}$) należy obliczać z dokładnością do 6 miejsc po przecinku. Natomiast wyniki tj. W_n , W_{np} należy obliczać z dokładnością do 4 miejsc po przecinku.

Jeżeli wynagrodzenie Wykonawcy zostało zwaloryzowane kwoty płatne Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy będą waloryzowane comiesięcznie począwszy od pierwszego rozliczenia dokonanego po upływie .....²⁴ od daty zawarcia Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, usługi lub dostawy.

---

²⁴ Należy wskazać termin. Analogicznie, jak w przypadku wynagrodzenia wykonawcy.

**Klauzula waloryzacyjna stosowana w umowach
zawieranych przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.**

1. Kwoty płacone Wykonawcy będą korygowane dla oddania wzrostów lub spadków cen zgodnie z niniejszym paragrafem. W zakresie, w jakim rekompensata za wzrost lub spadek cen, nie jest objęta postanowieniami niniejszego lub innych zapisów Umowy, będzie się uważało, że Wynagrodzenie uwzględnia wzrosty lub spadki cen. Waloryzacji – zgodnie z postanowieniami niniejszego paragrafu - nie podlegają wartości wprowadzone do Umowy na podstawie § X Umowy oraz przepisów ustawy Pzp.
2. Waloryzacja będzie się odbywać w oparciu o podane w niniejszym paragrafie wskaźniki cen²⁵ wyrobów publikowane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, zwanego dalej „Prezesem GUS” w Dziedzinowej Bazy Wiedzy, tj.:
  - a) Cen towarów i usług konsumpcyjnych (jako CPI);
  - b) Przeciętne wynagrodzenia miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw - budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (jako robocizna - R);oraz miesięczne Wskaźniki cen produkcji sprzedanej wyrobów przemysłowych:
  - a) Brykiety i podobne paliwa stałe z węgla i torfu oraz produkty rafinacji ropy naftowej (jako paliwo - P) – indeks 19.2;
  - b) Cement, wapno i gips (jako cement - C) – indeks 23.5;
  - c) Żeliwa, stal i żelazostopy (jako stal - S) – indeks 24.1;
  - d) Kamienia, piasku i gliny (jako kruszywo - K) – indeks 08.1;
  - e) Metale szlachetne i pozostałe metale nieżelazne (jako miedź - M) – indeks 24.4.
3. W przypadku, gdyby którykolwiek z wyżej wymienionych wskaźników przestał być dostępny, zastosowanie znajdzie inny, najbardziej zbliżony, wskaźnik publikowany przez Prezesa GUS.
4. Kwoty płacone Wykonawcy będą waloryzowane miesięcznie począwszy od miesiąca, za który dokonano odbioru częściowego za wykonane roboty budowlane oraz w którym dochodzi do zmiany cen lub kosztów wyliczonej zgodnie ze wzorem poniżej do wystawienia faktury, w którym łączna wartość korekt dla oddania wzrostu lub spadku cen, wynikających z niniejszego paragrafu, osiągnie limit +/- .....%²⁶ wartości Robót netto wskazanej w Umowie w dniu jej zawarcia. Waloryzacji będą podlegać jedynie kwoty poświadczane w protokołach odbioru częściowego wystawionych za Dokumenty i Roboty wykonane w terminie końcowym wykonania Umowy. Od .....²⁷ dnia przed upływem terminu końcowego wykonania Umowy

²⁵ Wskazano przykładowe wskaźniki. Zamawiający powinien wybrać wskaźniki adekwatne do stanu faktycznego jego zamówienia. W takim przypadku należy pamiętać o konieczności modyfikacji wzoru służącego wyliczeniu kwot płatnych wykonawcy.

²⁶ Należy wskazać liczbę. Przykładowo, w postępowaniach prowadzonych przez PKP PLK SA, w których wykorzystywana jest ta klauzula, na datę opracowywania rekomendacji wskazywana jest wartość 10%.

²⁷ Należy wskazać liczbę dni. Przykładowo, w postępowaniach prowadzonych przez PKP PLK SA, w których wykorzystywana jest ta klauzula, wskazywane jest 30.

waloryzacja będzie dokonywana przy zastosowaniu wskaźników obowiązujących na .....²⁸ dni przed upływem terminu końcowego wykonania Umowy. Po tym terminie, wskaźniki z tabeli Koszyk Waloryzacyjny nie będą podlegały dalszym zmianom.

5. Kwoty płatne Wykonawcy podlegać będą waloryzacji o współczynnik zmiany cen (W_{Gn}) wyliczony według wzoru:

$$W_{Gn} = a + b \frac{CPI_n}{CPI_0} + c \frac{R_n}{R_0} + d \frac{P_n}{P_0} + e \frac{C_n}{C_0} + f \frac{S_n}{S_0} + g \frac{K_n}{K_0} + h \frac{M_n}{M_0}$$

gdzie:

- „ W_{Gn} ” jest mnożnikiem korygującym, do zastosowania w stosunku do szacunkowej kontraktowej wartości pracy wykonanej w okresie „ n ”; przy czym okresem tym jest miesiąc, jeśli nie jest inaczej podane w Umowie;
- „ a ” jest stałym współczynnikiem o wartości: ..... (....%)²⁹ niepodlegającym korekcie;
- „ b ”, „ c ”, „ d ”, „ e ”, „ f ”, „ g ”, „ h ” są współczynnikami stałymi określonymi w tabeli Koszyk Waloryzacyjny, niepodlegającymi korekcie, z zastrzeżeniem sytuacji gdy Zamawiający stanie się dostawcą któregośkolwiek z elementów robót ujętych w tabeli Koszyk Waloryzacyjny, wówczas waga tego elementu zostanie przyjęta jako „0” we wzorze na W_{Gn} ; W takim przypadku waga CPI zostanie powiększona o wartość wagi, która została przyjęta jako „0”, tak aby suma wartości wszystkich wag z Koszyka Waloryzacyjnego wynosiła .....³⁰;
- symbole wskaźnika z indexem dolnym „ n ” są narastającymi wskaźnikami kosztu bieżącego okresu (cenami porównawczymi dla okresu „ n ”), publikowanymi przez Prezesa GUS w Dziejzinowej Bazie Wiedzy obowiązującymi w danym okresie rozliczeniowym;
- symbole wskaźnika z indexem dolnym „ o ” są wskaźnikami kosztu odniesienia (cenami odniesienia) na Datę Odniesienia, publikowanymi przez Prezesa GUS w Dziejzinowej Bazie Wiedzy obowiązującymi w danym okresie rozliczeniowym.

²⁸ Należy wskazać liczbę dni. Przykładowo, w postępowaniach prowadzonych przez PKP PLK SA, w których wykorzystywana jest ta klauzula, wskazywane jest 30.

²⁹ Współczynnik rozkładu ryzyka. Każdy zamawiający określa go samodzielnie, dobierając odpowiednią wartość dla danego stanu faktycznego. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskazuje wartość: 0,5 (50%). Czyli ryzyko niemożliwego do przewidzenia wzrostu cen materiałów i kosztów niezbędnych do wykonania umowy jest równomierne rozłożone na obie strony.

³⁰ Zamawiający wskazuje wartość. Musi być ona zgodna z ustalonym wcześniej współczynnikiem rozkładu ryzyka. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskazuje wartość: 0,5 (50%).

Tabela – Koszyk Waloryzacyjny ³¹			
Wskaźnik	Symbol / indeks wskaźnika GUS	Współczynnik stały dla danego wskaźnika	Wartość współczynnika stałego dla danego wskaźnika [%]
CPI	CPI	b	.... ³²
robocizna - R	R	c	.... ³³
paliwo- P	P / 19.2	d	.... ³⁴
cement – C	C / 23.5	e	.... ³⁵
stal – S	S / 24.1	f	.... ³⁶
kruszywo - K	K / 08.1	g	.... ³⁷
miedź - M	M / 24.4	h	.... ³⁸
SUMA			.... ³⁹

6. W przypadku braku aktualnych wskaźników (publikacja wskaźników w biuletynach GUS odbywa się z opóźnieniem) waloryzacja z bieżącego okresu rozliczeniowego zostanie wyliczona, gdy Prezes GUS ogłosi wskaźniki dla danego miesiąca objętego protokołem odbioru częściowego. Przygotowując protokół odbioru częściowego, Wykonawca obliczy wstępne wartości zwaloryzowanych kwot poświadczonych w każdym protokole odbioru częściowego, zrealizowanych w każdym miesiącu, używając ostatniego z opublikowanych miesięcznych wskaźników GUS. Ustalone w ten sposób wartości będą skorygowane z zastosowaniem wskaźników GUS dotyczących miesiąca, za który wystawiony był protokół odbioru częściowego, niezwłocznie po ich publikacji. Waloryzacja o współczynnik zmiany cen (*W_{Gn}*) wyliczony według powyższego wzoru uwzględnia wpływ zmian cen materiałów lub kosztów na koszt wykonania zamówienia

³¹ Przykładowy koszyk waloryzacyjny. Należy określić stosownie do rodzaju robót jakie ma wykonać wykonawca. Propozycje wskazywane w postępowaniach prowadzonych przez PKP PLK SA, w których wykorzystywana jest ta klauzula.

³² Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 15,0%. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.

³³ Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 6,0%. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.

³⁴ Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 4,0%. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.

³⁵ Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 1,0%. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.

³⁶ Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 9,0%. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.

³⁷ Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 13,0%. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.

³⁸ Zamawiający samodzielnie określa wartość. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 2,0%. Suma wszystkich wartości musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk.

³⁹ Zamawiający samodzielnie określa wartość. Jest to suma wszystkich ww. elementów wskazanych w koszyku waloryzacyjnym. Suma musi wynosić tyle, co określony wcześniej współczynnik podziału ryzyk. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskaźnik ten określa na: 50%.

7. Jeżeli Umowa została zawarta po upływie 180 dni⁴⁰ od dnia upływu terminu składania ofert, początkowym terminem ustalenia zmiany wynagrodzenia jest data otwarcia ofert
8. W umowach zawieranych pomiędzy Wykonawcą a Podwykonawcą lub Podwykonawcą a dalszym Podwykonawcą, których przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, Wykonawca lub Podwykonawca jest zobowiązany zawrzeć postanowienia przewidujące, iż w przypadku gdy umowa o podwykonawstwo lub współpraca pomiędzy stronami przekracza lub przekroczy ...⁴¹ (np. w wyniku zawarcia aneksu lub kolejnej umowy z Podwykonawcą lub dalszym Podwykonawcą), kwoty płatne Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy będą korygowane dla oddania wzrostów lub spadków cen, zgodnie z niniejszym paragrafem.
9. Waloryzacja kwot płatnych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy będzie się odbywać w oparciu o wskaźnik dla: Cen towarów i usług konsumpcyjnych (jako CPI) oraz o minimum jeden inny wskaźnik (adekwatny do zakresu robót Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy) wybrany z tabeli „Koszyk Waloryzacyjny” publikowany przez Prezesa GUS.
10. Wskaźnik CPI określony będzie na poziomie od ..... do ..... %⁴², a wybrane, pozostałe wskaźniki zostaną określone na poziomie od ..... do ..... %⁴³ każdy. Suma wszystkich wskaźników powinna wynosić ..... %⁴⁴. Kwoty płatne Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy podlegać będą waloryzacji o współczynnik zmiany cen (WP_n) wyliczony według wzoru:

$$W_{Pn} = a + b \frac{CPI_n}{CPI_o} + X + Y + \dots + Z$$

gdzie:

$X, Y, \dots, Z$ uzależnione są od wybranych elementów z Koszyka Waloryzacyjnego, składających się z:

$$c \frac{R_n}{R_o} \text{ lub } d \frac{P_n}{P_o} \text{ lub } e \frac{C_n}{C_o} \text{ lub } f \frac{S_n}{S_o} \text{ lub } g \frac{K_n}{K_o} \text{ lub } h \frac{M_n}{M_o}$$

- „ WP_n ” jest mnożnikiem korygującym, do zastosowania w stosunku do szacunkowej kontraktowej wartości pracy wykonanej w okresie „ n ”; przy czym okresem tym jest miesiąc, jeśli nie jest inaczej podane w Kontrakcie;

⁴⁰ Wartość przykładowa.

⁴¹ Wskazać liczbę dni.

⁴² Zamawiający ustala samodzielnie, dostosowując do realiów stanu faktycznego i mechanizmu opisanego w klauzuli. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskazuje przedział: od 15% do 30%.

⁴³ Zamawiający ustala samodzielnie, dostosowując do realiów stanu faktycznego i mechanizmu opisanego w klauzuli. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskazuje przedział: od 1% do 20%.

⁴⁴ Należy dostosować do przyjętej wartości w zakresie rozkładu ryzyk. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskazuje wartość: 50%.

- „a” jest stałym współczynnikiem o wartości: .... (.... %) ⁴⁵ niepodlegającym korekcie;
- „b”, „c”, „d”, „e”, „f”, „g”, „h” są współczynnikami stałymi określonymi przez strony umowy zawieranej między Wykonawcą a Podwykonawcą lub Podwykonawcą a dalszym Podwykonawcą z uwzględnieniem ograniczenia wysokości wskaźników wynikającego z ustępu powyżej, niepodlegającymi korekcie, z zastrzeżeniem sytuacji gdy Zamawiający stanie się dostawcą któregośkolwiek z elementów robót ujętych w tabeli Koszyk Waloryzacyjny, wówczas waga tego elementu zostanie przyjęta jako „0” we wzorze na WP_n ; W takim przypadku waga CPI zostanie powiększona o wartość wagi, która została przyjęta jako „0”, tak aby suma wartości wszystkich wag z Koszyka Waloryzacyjnego wynosiła .... (... %) ⁴⁶;
- symbole wskaźnika z indexem dolnym „n” są narastającymi wskaźnikami kosztu bieżącego okresu (cenami porównawczymi dla okresu „n”), publikowanymi przez Prezesa GUS w Dzielnicowej Bazie Wiedzy obowiązującymi w danym okresie rozliczeniowym;
- symbole wskaźnika z indexem dolnym „o” są narastającymi wskaźnikami kosztu odniesienia (cenami odniesienia) na datę zawarcia umowy o podwykonawstwo, publikowanymi przez Prezesa GUS w Dzielnicowej Bazie Wiedzy obowiązującymi w danym okresie rozliczeniowym.

11. Kwoty płatne Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy będą waloryzowane miesięcznie począwszy od ..... miesiąca ⁴⁷ od rozpoczęcia realizacji robót objętych umową o podwykonawstwo do momentu, w którym łączna wartość korekt dla oddania wzrostu lub spadku cen, wynikających z, niniejszego zapisu osiągnie limit +/- ..... % ⁴⁸ wartości zawartej umowy o podwykonawstwo.

Waloryzacja według powyższego wzoru uwzględnia wpływ zmian cen materiałów lub kosztów na koszt wykonania zamówienia.

⁴⁵ Wskaźnik poziomu rozkładu ryzyk. Należy dostosować do wcześniej ustalonego wskaźnika. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskazuje wartość: 0,5 (50%).

⁴⁶ Wskaźnik poziomu rozkładu ryzyk. Należy dostosować do wcześniej ustalonego wskaźnika. Przykładowo, PKP PLK S.A. w swoich klauzulach wskazuje wartość: 0,5 (50%).

⁴⁷ Należy wskazać liczbę miesięcy. Przykładowo, w postępowaniach prowadzonych przez PKP PLK SA, w których wykorzystywana jest ta klauzula, wskazywana jest liczba 7 miesięcy.

⁴⁸ Należy wskazać liczbę. Przykładowo, w postępowaniach prowadzonych przez PKP PLK SA, w których wykorzystywana jest ta klauzula, wskazywana jest wartość 10 %.